

KAITSEMINISTEERIUM

Elering AS

info@elering.ee

Teie: 08.09.2026 nr 11-4/2026/416

Meie: 22.09.2026 nr 12-1/26/100-7

Vastus Elering AS täpsustavatele märkustele kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu Piirsalu ja Aidu alade osas

Täname Teid täpsustava tagasiside eest Elering AS võrguarenduse kavade ja nõuete kohta kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu (REP) Piirsalu ja Aidu alade piirkonnas. Võtame esitatud info teadmiseks ning anname Kaitseministeeriumi seisukohad ja selgitused teie kirjas esitatud märkustele teie kirjas esitatud järjekorras.

1. Kõik ristumised Eleringi taristuga ning kaitsevööndis planeeritavad tegevused tuleb kooskõlastada Eleringiga. Detailsema info või eelprojekti tarbeks tehniliste tingimuste taotlemiseks palume pöörduda Eleringi poole.

Selle üldpõhimõttega projekteerimisel arvestatakse, tehnilised tingimused ja kooskõlastused võetakse kõigilt taristuvaldajatelt, kelle taristut projekteeritav tegevus mõjutada võib.

2. Planeeringu koostamisel tuleb arvestada, et õnnetuse korral tootmisalal hoiustatav detoneeruv lõhkematerjal ei tekitaks Eleringi ülekandevõrgu rajatistele kahjustusi lööklaine, kildude või muu mõju tõttu, mis seaks ohtu elektri- ja gaasisüsteemi stabiilsuse. Mõju Eleringi rajatiste püsivusele tuleb hinnata lähtudes MKMi 08.09.2017 määrusest nr 49 „Lõhkematerjali kasutamise ja hävitamise nõuded“, lisa „OHUALA JA OHUTUTE LANEKUTE MÄÄRAMINE“.

Lõhkematerjalide käitlemisel toimuvate õnnetuste puhul on ette nähtud arvestada sisemiste ja välimiste ohutute kaugustega, mis lõhkematerjali tehase puhul leitakse vastavalt Majandus- ja kommunikatsiooniministri 01.06.2005 määruse nr 63 „Lõhkematerjalitehasele esitatavad nõuded“ (edaspidi määrus nr 63) arvutusmetoodika järgi.

Teie viidatud määrust nr 49 rakendatakse tavapärasel käitamisel läbiviidavatel lõhketöödel, kui määratakse kindlaks lõhatavate laengute suurus. Ka selle määrusega on arvestatud, kui toimub toodetud lõhkematerjali katsetamine. See leiab aset Aidu planeeringualal ning selleks on KSH aruande tingimustes sõnastatud: „Edaspidiste tegevuste (lõhketööde) kavandamisel ning ohutute lõhkeaine koguste määramisel tuleb arvestada majandus- ja taristuministri 08.09.2017 määrusega nr 49 „Lõhkematerjali kasutamise ja hävitamise nõuded“. Lõhkamistööde täpse asukoha, koguste ja sageduste selgumisel tuleb muuhulgas täpsustada ohualas olevad ehitised ja rajatised ning lõhketööde läbiviimisel nendega arvestada.“

Piirsalu alal lõhketöid ei kavandata, sh ei toimu hävitusplatsil lõhkeainejääkide ja nendega saastunud materjalide hävitamist lõhkamisega. Ohtliku käitlusüksuse maksimaalseks koguseks on soovitatav arvestada kuni 100 t TNT ekvivalenti lõhkematerjali. Läbiviidud hindamine näitab, et Piirsalus on võimalik selle koguse puhul tagada nii sisemised kui välimised ohutud kaugused, sh taristuobjektidest. 100 t TNT ekvivalenti plahvatuse korral on tööstusobjektidele ohutu kaugus plahvatuse epitsentrist 1021 m (ohutuskoeffitsient $k = 22$), eriti tundlike objektide puhul rakendatakse ohutuskoeffitsienti $k = 40$ ja sel juhul on väliseks ohutuks kauguseks 1857 m. Risti uus 330 kV alajaam on kavandatava Estlink 3 taristu lähim objekt ja jääb esitatud skeemi alusel 100 t TNT sisaldavatest ladudest 3-4 km kaugusele, st oluliselt kaugemale kui on kaugus eriti tundlikest objektidest. Selgituseks lisame, et määruse nr 63 järgi toimub ohutute kauguste arvestamine plahvatuse ülerõhu õhus leviku järgi. Plahvatuse ülerõhk

sumbub olulisemalt aeglasemalt kui plahvatuse tekitatav seismiline laine pinnases. Kokkuvõttes on KSH aruandes õnnetusjuhtumite tagajärgede ulatus asjakohaselt käsitletud, sh on ohutute kauguste määramisel lähtutud õigusaktiga antud metoodikast. Seetõttu KSH aruanne ega REP seletuskiri täiendamist ei vaja.

3. Lisaks tuleb ohutust hinnata ka ülekandeliinide tekitatava madalsagedusliku elektromagnetvälja suhtes, et oleks välditud lõhkelaengute iseeneslik rakendumine. Hindamisel tuleb lähtuda kehtivast Eesti Kaitseväe lõhketööde ohutuseeskirjast.

Piirsalu planeeringualale lähima 1–20 kV elektriülekandeliini madalsageduslikud (50 Hz) elektri- ja magnetväljad iseenesest distantsilt lõhkelaenguid detoneerida ei suuda, kuna nendest tulenev indutseeritud energia on tavatingimustes liiga madal. Oht tekiks ainult elektriliste detonaatorite kasutamisel ja seda juhul, kui detonaatorite juhtmed moodustavad pika juhtiva kontuuri. Sellises olukorras on peamiseks riskiks uitvoolud ja magistraalliini rikkevoolud, mitte kiirgusväli ise. Aidus kulgeb planeeringuala põhjaosa lähedal 110 kV liin ja liini välja lülitamata ei tohi detonaatoritega lõhketöid kavandada liinile lähemal kui 100 meetrit. Piirsalus detonaatorite tootmist ega lõhketöid ei kavandata. Teadaolevalt ka Aidu planeeringualal toimuvate lahingmoona katsetuste puhul selliseid lahendusi ei kasutata, lisaks on katseplats liinist oluliselt kaugemal.

330 kV liini puhul ei tohi detonaatoritega lõhketöid kavandada liini välja lülitamata lähemal kui 300 meetrit. Püssi-Rakvere 330 KV liini rekonstrueerimine eeldatavalt Aidus toimuvat ei mõjuta ja ka vastupidine mõju puudub, kuna Püssi alajaam jääb 3 km kaugusele.

Madalsageduslike elektromagnetväljade teema ei ole antud juhul võimaliku olulise keskkonnamõju allikaks ja seetõttu KSH aruandeid ega REP seletuskirju ei ole põhjust täiendada.

Täiendavalt teavitame, et Aidu planeeringuala osas kavatseme teha muudatusi ala ulatuse osas, mistõttu toimub ka täiendav mõju hindamine. Selleks, et projekteerimisfaasi jaoks REP tingimusi täpsustada, palun andke Kaitseministeeriumile teada, millise seismilise vastupidavusega on Eleringi elektri- ja gaasitaristu projekteeritud ja kas tulevaste arenduste, sh rahvusvahelise tähtsusega arenduste tase on tavapärasest kõrgem?

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Indrek Sirp
kaitsetööstuse arendamise erinõunik

Priit Alekask
Priit.Alekask@rkik.ee